

Boryana Vladimirova – Assist. Prof. Dr. Boryana Vladimirova, Institute for Literature, Bulgarian Academy of Sciences

Vihren Chernokozhev – a Man with an Endless Smile

Боряна Владимирова – гл. ас. д-р, Институт за литература при БАН

Вихрен Чернокожев – човек с безкрайна усмивка

За пръв път го видях на едно събиране на Секцията по „Нова и съвременна българска литература“. Много силно впечатление ми направи колко добронамерено и предразполагащо се държеше с мен сред тази напълно непозната среда. Той също бе непознат за мен, но скъсяваше дистанцията с една блага, бих казала детска усмивка, която ме караше да се чувствам уютно и в защитена среда. Замислих се, че никога не бях срещала друг такъв човек, който така искрено да се радва на познати и непознати. Вихрен Чернокожев представляваше комбинация от мъдрост, човещина, ерудиция и прекрасно чувство за хумор. Той беше много подкрепящ човек и съм му благодарна за това. За мен едни от най-трудните ми моменти в Института бяха, когато темата на дисертацията ми цели два пъти не беше приета на Научен съвет и това стана едва на третия път. Бях много потисната, а Вихрен Чернокожев още от самото начало ме подкрепяше, вярваше в мен и ме окуражаваше като казваше, че темата ми е дисертабилна. Той проявяваше интерес към темата и това ме обнадеждаваше.

Помня го като много благороден човек, който умееше да се издигне над всяка дребнавост и като истински стоик понасяше житейските трудности, които имаше, без да се оплаче или да позволи в сърцето му да има недоволство или озлобление. Вихрен Чернокожев за мен винаги ще остане един даващ и широкоскроен човек, който по някакви неведоми пътища ми помага и отвъд. Ето как се случиха нещата: няколко месеца след като защитих дисертация, започна пандемията. Трудно понесох първите месеци на затваряне, а след това, когато постепенно разхлабиха мерките, се срещнах с Росица – съпругата на Вихрен Чернокожев. Тя ми разказваше, че ще издаде литературна анкета, която съпругът ѝ е правил с Радой Ралин в продължение на десетилетия. Аз я слушах с интерес и се чудех какво ли е литературното анкетиране.

Един ден, докато бях в библиотеката на Института, Росица Чернокожева ми се обади и ме помоли да ѝ занеса две литературни анкети – едната с Добри Жотев, а другата с Дора Габе. В рейса се зачетох в тях и не можех да спра. Тогава в мен се зароди идеята и мечтата да стана анкетър. Обадих се на директорката Пенка Ватова и я попитах дали мога да направя анкета с поета Ани Илков, за когото бях писала речникова статия. Тя ми разреши и започна дългото ми пътуване из литературното анкетиране – изчетох почти всички предишни анкети, проучих творчеството на бъдещия анкетиран, съставих въпроси. След първата анкета последваха още две персонални, а след това колективни за поколенията поети на 80-те и това на 90-те.

Разказвам всичко това, защото дълбоко вярвам, че нищо от това нямаше да се случи, ако не беше мистичната помощ на Вихрен Чернокожев. Много съм му благодарна, а също и на съпругата му Росица Чернокожева, че ми посочиха път, по който да вървя. Благодарение на тях се запознах с интересни творци, изпитвах радост, когато измислях даден въпрос и неслучайно направих папка в компютъра си „Анкети – смисъл и гръбнак“.

Вярвам, че където и да е, Вихрен Чернокожев се усмихва с топлата си детска усмивка, гледайки как продължавам делото му и ми е помогнал да открия смисъла.